

безпорядъка, в опозиционен план утвърждава идеята за края на хайдушкия цикъл в порядъка на годишното календарно време.

Възможни са и други обяснения на мотива за преждевремето в хайдушкия фолклор, но ми се струва, че те във всички случаи ще бъдат свързани в една или друга степен с годишния хайдушки цикъл, хайдушкото време /най - общо казано/ и неговите варианти. В тези обяснения решаваща роля има системата от взаимовръзки и взаимозависимости между утвърдената традиционна културна парадигма и новото явление хайдутство, новият образ на хайдутина като наследник и приемник на наследените представи за героично.

Може да се каже, че времето в хайдушкия фолклор не е еднозначно определено и като представа, и като художествен образ, дори в технологичен план /само като отделни отрязъци/. Времето в него във всички случаи е художествен образ, семантично обвързан с цялата му художествена система и заедно с пространството участвуват активно в изграждането на тази система.

Времето в хайдушкия фолклор има своя динамика, чието развитие следва развитието на сюжета, неговото начало и край и с настъпването на края му спира да тече и сюжетното време. И, въпреки че винаги е конкретно обозначено, върху сюжетното време и основните образи се е наслоило историческото време, чиято динамика не се чувства.²⁴ Така сюжетното време е винаги в контекста на историческото време заради конкретната историческа ситуация, в която е създадено произведението и в която битува впоследствие. По този начин се съхранява и възпроизвежда и определена историческа информация.

В някои песенни текстове сюжетното време се развива в контекста на фиксиран по-голям от годишния хайдушки цикъл период: „Ходили хайдутували цели ми девет години“. Деветгодишният период на хайдутуване е обозначен в различни сюжетни варианти, в основата на които стоят различни мотиви.

Прави впечатление, че деветгодишният цикъл не е обвързан с конкретното ставане на хайдушката дружина, както е в текстовете за